

Inserati se sprejemajo in veljajo tristoletna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
16 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno smanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija na Dunajski cesti št. 15 v Medijatorovi hiši, II. nadstropji.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je v Rožnih ulicah št. 25.

Izhaja po trikrat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto.

Prevzetna pisarija.

Graška „Tagespošta“, od nekdanj med vsemi avstrijskonemškimi listi najbolj nemška, je prinesla v torek članek o „ravnopravnosti jezikov“, iz katerega gleda taka prevzetnost, tak šovinizem, da ga ne moremo prezreti. Kar prvi stavek se glasi: „Bekanntlich ist in Oesterreich das Deutsche die Staatssprache.“ Zdaj pa prašamo: od kedaj? kaj hoče tisti „bekanntlich“? Nam nič ni znano, da bi bila nemščina državni jezik, katerega bi se morali vsi uradi in zbori posluževati. Nasprotno pa nam je znano, da je na Ogerskem v veljavi madjarski, na Hrvaškem hrvaški, v Galiciji poljski in v Trstu laški jezik.

V českem, kranjskem in dalmatinskem deželnem zboru se rabijo dotični deželni jeziki, o kakem državnem jeziku nam nič ni znano, zato ne vemo, od kod jemlje „Tagespost“ tisti „bekanntlich“.

Nadalje piše prusomanski list: „Nur jene Volksboten, deren Bildungseifer nicht so weit vorgeschritten ist, um die erste (sic!) Kultursprache Europas verstehen und sprechen zu können, sollten das traurige Privilegium besitzen, sich im Reichsrathe in ihrer Muttersprache auszudrücken.“ Kaj pa misli ta prusoman, ali mar misli take poslance, ki v državnem zboru kako slovansko besedo zinejo, kar precej aretirati in v luknjo vtakniti? Kam meri s tem svojim stavkom. Njegovo misel vganemo koj iz poznejšega stavka: „Im Reichsparlamente sind die Sprachen nicht gleichberechtigt, —“ tako? No, kdo pa ti je to povedal, zelenoštajarski časnikar? Kje pa je tista postava, da jeziki niso ravnopravni? in

če je ni, kdaj jo mislite narediti? S pravo prusijansko smelostjo sklepa pisatelj: „Im Parlamente haben sie (Čehi) sich jedoch anständig (sic!) und vernünftiger Weise nur der deutschen Sprache zu bedienen.“ Pri taki razžaljivi pisavi ne more človek hladno ostati. Tedaj samo nemški jezik je „anständig“, in če bi kdo v državnem zboru v českem ali slovenskem jeziku govoril, to ne bi bilo „anständig“?! In kje jemlje ta prusijan pravico, da kar tako diktatorično ukazuje z našimi poslanci?! Kje so tisti paragrafi, na katere bi se zamogel opirati pri teh svojih smešnih ukazih? To je tisti glasoviti nemški liberalizem, ki ima za druge narode le besedo „muss“, le absolutizem. Radi verjamemo, da imajo ti ljudje še danes dobro voljo, diktirati nam ukaze, ki jih potem imenujejo „ustavno svobodo“ ali „verfassung“, pa, hvala Bogu, da nima več tiste moči! Pisec članka v „Tagespošti“ kar naravnost reče: „Im Reichsparlamente sind die Sprachen nicht gleichberechtigt“ in vidi se mu, da bi najraje kar rekel: „die slavischen Sprachen sind überhaupt mit der deutschen nicht gleichberechtigt“, pa tega si za sedaj še ne upa povedati, pa on si misli, če je le enkrat zid pretrgan, se bo počasi tudi iz drugih zborov izpahnil dal.“ „Tagespošta“ sicer še ni nemški narod, pa vendar je ta izjava zadosti interesantna, da jo zabilježimo.

V odgovor pa dostavimo še to:

Mi nikakor ne priznamo, da bi bila nemščina državni jezik, ker nam ni znana nobena taka postava, ne pogodba; mi se v kaj takega nikdar nismo zavezali. Da se poslužujejo naši poslanci v državnem zboru nemškega jezika,

s tem nikakor ne prodajo pravice svojega jezika, ampak delajo to le iz uljudnosti (gefälligkeit) do nemških poslancev, ker je znano, da se Nemec težko tujih jezikov uči, in od naših poslancev je le lepo, da tej nemški slabosti prizanesljivo nasproti pridejo, ter govore nemški jezik, katerega so se na svoje stroške naučili, akoravno ga nikakor ne smatrajo za prvi kulturni jezik v Evropi, ker vedo ceniti več in boljšo literaturo francosko, laško in angleško, ter tudi na ruske, češke in poljske duševne proizvode ne gledajo tako zaničljivo, kakor je nekterim Nemcem navada. Pregovor pravi: „Hochmuth kommt vor dem Falle“; ta pregovor se je na avstrijskih ustavovercih že vresničil. Ker so tako ošabno prezirali pravice drugih narodov, zato so zgubili večino in vladno, zato se zvijajo zdaj v manjšini. Naj le pazijo, da še globokeje ne padejo! Mi nemškemu jeziku ne jemljemo nobenih pravic na njegovih tleh; naj se v nemških krajih svobodno razvija in razcvita! Pa prešli so časi, ko se je nemščina vsiljevala nam, in ko se je domači jezik na ljubo tujščini zanemarjal in v kot potiskal. To naj si „Tagespost“ le zapomni!

Politični pregled.

Avstrijske dežele.

V Ljubljani 22. oktobra.

Hudó so se začudili vsi, ko so Poljaki v legitimacijskem odseku na enkrat z ustavoverci glasovali, tako da so ti večino imeli. Zdaj se je še le zvedelo, zakaj so to storili; „Narodni listi“ pišejo, da je pri volitvah v Galiciji

Kako sem se jaz likal.

Črtice za poduk in kratak čas.

XXIII.

Javna skušnja se je ta pot zá-me vršila veliko bolje ko prejšnje leto. Prišla je bila pač zopet vsa viša kamniška gospoda od okrajnega predstojnika in dekana do briča in mežnarja z Malega grada, a zdaj sem bil visokih glav že navajen in pri skušnji sem jo rezal kakor kosce v travi ali prepelica v proso; pater Generoz si je dovolil z mano še posebne skoke na tako polje, po katerem v šoli drugi niso hodili, izpraševal me je nekaj z zemljepisja, pa pristavil, da tega noben drug ne ve, ko jaz. Ko mu je vse to z mano šlo po sreči, reče ponosno in leskečega se obraza gospódi:

„Vidite ga, vsak se je več učil ko on, pa on zdaj največ zna.“

Kako sem bil jaz ponosen na to pohvalo in ná-se! Kar obleka mi je jela postajati prezoka gole napihnenosti. In vendar ni bila meni pomerjena, ampak edinemu sinu bogatega meščana, ki je bil leto za mano in se je tako pridno učil, da bi bil moral prvi biti, zato mu

je oče napravil nalašč črno obleko. Ali še pred koncem leta ga je bila vzela smrt na strašno žalost staršev, ki so po tem dali njegovo črno obleko meni, cilinder pa sem dobil drugje na posodo. Tako sem se pokazal pri javni skušnji gospódi ves črn, kakor se spodobi, le cilinder je bil preširok, pa saj sem ga le v roki držal.

Po končani skušnji je bilo javno razdeljenje šolskih daril, prej pa je še moj tovariš Jože, ki je bil drugi v šoli in zdaj v Trstu kot duhovnik bolne duše pase, govoril ono, kar sem tudi jaz z glave znal; pater Generoz je stal za njim z rokopisom in mu pomagal naprej, kedar mu je zmanjkalo besedi. A Jože, čeravno tudi s kmetov domá, se je dosti dobro odrezal, vsaj jaz bi se ne bil tako.

„Kako pa je to, da je govoril drugi in ne prvi?“ — slišim prašati po tem gospóda dekana.

„Nima jezika za javno govorjenje“ — pojasni pater Generoz.

Vsa gospóda se potem nekoliko pomenkuje med sabo in prične se razdelitev šolskih daril. Gospod dekan ostane, pohvali pridne, druge pa opominja, naj jih posnemajo, na to odpré

rudeče vezane perijohe in bere najprvo moje ime.

„Drrr, drrr, bom bom, trarara!“ zagromi zadej godba, jaz pa se po prej od patra Generoz prejetem navodu pomikam počasno odmerjenih korakov proti odru in gospódu dekanu, kjer se priklonim kolikor mogoče globoko. Gospod dekan se pripogne in mi podá težko skladovnico v zlatu vezanih knjig in ko hočem iti, mi migne pater guardijan, naj še postojim, in izmed navzočih gospá se vzdigne ena ter mi pripné na prsi vse polno srebrnega denarja v pisane trakove zašitega, da sem bil podoben generalu.

Kako se je razdelitev drugih darov vršila, ne vem, ker tudi takrat nisem vedel. Ko je bilo vse končano, smo za gospódo šli tudi mi, z mano pater Generoz, spodaj pa je čakala velika množica ljudi in ko se prikažem jaz s cilindrom, katerega mi je bil pater na glavo poveznil, se sliši z množice:

„Oni-le je z visokim klobukom.“

Prvi premijant najvišega razreda je v Kamniku takrat bil imenitna zver, še medveda bi ne bilo prišlo toliko ljudi gledat. V svoji omam-

mного narobe šlo, kar je prav lahko verjetno, ker ima 2 1/2 miliona Rusinov komaj 3 poslance, zato se Poljaki bojé, da bi ustavoverci ne zaglali prevelikega krika in tudi pri volitvah na Gališkem skoz prste ne pogledali, kakor so Poljaki izročili razsodbo o pravilnosti ustavovernih poslancev zopet ustavovercem. —

Česki listi se zelo hudujejo nad **adresu gosposke zbornice**, o kateri pravijo, da hoče prestolni govor popravljati. Tista adresa govori, da so se Čehi z vstopom v državni zbor odrekli svojega prava. To je pa sila in očitna neresnica, ker proti temu govori češki protest, kakor tudi prestolni govor, ki se je izrazil, da se Čehom pusti njihovo prepričanje o državnem pravu — „unbeschadet anderer rechtsanschauung“, tedaj res Schmerling in Hasner hočeta cesarjeve besede popravljati in češko pravo vničiti s praznimi razlogi. To ima Taaffe od svoje popustljivosti, da mu zdaj ti stari zagrizenci v gosposki zbornici na vse mogoče načine nagajajo. Skoz 18 let se ni noben federalist poklical v gosposko zbornico, potem imajo lahko oni večino; Taaffe naj bi bil kakih 40 federalistov not poklical, potem bi centralisti že bolj skromno postopali. Sicer je pa anomalija, da taki od vlade imenovani poslanci hočejo vladi nasprotovati; Taaffe kaže pač premalo eneržije, zato tako delajo z njim.

Nasvet o odpravi časniškega koleka je prišel v klubih v razgovor, in klub desnega centra (kteri klub je ta?), kakor se „Laibacher Ztg.“ telegrafira, je izročil ta nasvet posebnemu odseku.

Nemški in angleški listi zelo ugibajo, ali se je na Dunaji naredila kakošnja pisana pogodba med Nenčijo in Avstrijo ali ne. Da bi taka pogodba bila obrnjena zoper Rusijo in Slovanstvo, se samo od sebe umeje. Ker je angleški lord Salisbury imenoval avstro-nemško zvezo „veselo poročilo“, se sklepa, da mora taka pogodba biti sklenjena, sicer bi angleški minister tako določno ne govoril o njej. Mi ne verjemo še, da bi bili na Dunaji tako naglo šli Bizmarku na limance. Najbrž je vsa stvar le želja angleških državnikov in časnikarjev in naših ustavovercev.

Ruski časnik „Sanpeterburskija Vedomosti“ piše o avstrijski politiki sledeče:

„Prestolni govor, kterega je govoril a v-

strijski cesar pri odkritji dunajskega državnega zbora, obeta ravnopravnost vseh avstrijskih narodov. Ta fakt je jako pomenljiv. Dozdaj v vseh državnih delih so Nemci imeli prevladajoči vpliv in Slovani so igrali le po-oiževalno rolo.

Šestnajsetna pasivna opozicija Čehov je pokazala, da Čehi zaslužijo boljše osode ali vsaj enakopravnosti z Nemci. Čehi vstopijo v državni zbor, da še enkrat poskusijo, če se jim posreči pri sedanjih razmerah priboriti svoje pravice. Vlada vedno omahuje, nemška stranka tudi ne bo rada odstopila od svojih predprav; pa tudi Čehi s svoje strani ne goje prevelicih nad in so pripravljavni se z malimi zadovoljiti. Oni celo ne zahtevajo po izgledu Madjarjev izpolnenja svojih historičnih pravic, njih tirjatve se omejujejo le na to, pridobiti toliko ravnopravnosti v sredi Habsburške monarhije, ktera bi bila nekoliko širja od sedanjih hrvaških avtonomičnih pravic.

Da se sporazumljenje z Nemci doseže, bote morali obe stranki postati zmernejši. Le pri takih pogojih je mogoč vspeh, pri tem moramo priznati, da tako postopanje ima tudi svojo slabo stran, in da v to zblizanje ne silijo simpatije do Slovanov, temuč samo interesi dunajske vlade, ki potrebuje Čeha v svoji bodočni orjentalni politiki.

Za ustopke dane Slovanom hoče vlada sebi pridržati v bodoče gospodarstvo z vojenim budgetom in tako onemogočiti narodnemu zastopstvu, ne dovoliti zahtevanih svot za neobhodne potrebe prisvojevalne avstrijske politike v orjentu. Ministerski predsednik grof Taaffe hoče to izpeljati v parlamentu s pomočjo dveh glavnih strank po željah dvora. Grof Taaffe je razumel tako voditi volitve, da ste nemška in slovanska stranka v parlamentu skoraj enako silni in ne bo mu težko sklopiti neko srednjo frakcijo, s pomočjo ktere bo lahko eni ali drugi stranki po svoji volji k zmagi pomagal.

Za slovanske narodnosti bo orjentalna politika poskusni kamen njih politične zrelosti. One morajo pokazati, kako globoko je v njih vkoreninjena vseslovanska ideja, ali seže kaj globokeje od ozkega narodnega separatizma. Sedanji čas se je bati, da bi dunajska politika ne vpotrebovala avstrijskih Slovanov samo za

orodje za zatiranje s krvjo pribojeване svobode Jugoslovanov. Od vernega političnega takta in domoljubja je odvisno, ali se bo bosensko vprašanje rešilo v slovanskem smislu, in mi bomo vedno spremljevali v duhu v bodoči parlamentarni borbi avstrijske Slovane in jim želeli večje eneržije in vzajemnosti.

Mi Rusi smo vedno želeli, da bi avstrijski Slovani imeli odločilni glas v avstrijski carovini; to so zahtevali in zahtevajo naši lastni interesi.

Med nami so ljudje, ki se boje, da bi avstrijski Slovani zadobivši svoje pravice, Rusiji ne obrnili hrbta; ta strah je po našem mnenji tajeenje ruskega naravnega vpliva na vse Slovanstvo. Naše prajšnje diplomatske zmote so večkrat od nas odbijali z magnetično iglo slovanskega čuvstva od ruskega severja, a tisti časi so prešli.

Vnanje države.

Italijanski zastopnik general Cialdini v Parizu je vložil prošnjo za demisijo, ker je baje italijanska vlada ga grajala zavoljo njegovega postopanja v egiptovskem vprašanji; nektera poročila pa poročajo, da misli svojo demisijo zopet nazaj vzeti.

Telegram „Slovenca.“

Dunaj 24. okt.

Volitve odsekov zopet naše. Predlog levice o javnosti vojnega odseka je padel. Horst danes interpeliran, odgovarja, da se iz Bosne sred Novembra vsi rezervisti vrnejo. Falkenhayn pa reče, da reorganizacijo českega kulturnega sveta zdržuje deželni zbor.

Izvirni dopisi.

⊕ **Iz Ljubljane**, 22. oktobra. (Schwarz-roth-gold!) Je malenkost in ni malenkost, kakor se vzame, tista žnora na kapah naših „fajerlešarjev“, kakor jim ljudstvo pravi. Imeli so menda prej belo-zelene žnore, tedaj mestne barve. Toda, da se bolj pokaže tista „nevtralnost“ in „mednarodnost“, so zadnji čas sklenili nositi nemške barve na glavi, namreč črno kapo z rudečo-zlato žnoro. S tem je društvo že bolj jasno pokazalo svoj nemškutarski značaj, saj je pokazalo svoje — barve!

Ker so videli, da se nemškutarija siloma ne dá vpeljati pri nas, sklenili so, jej prostor delati tihotapsko po takozvanih „dobrodelnih ne-

ljenosti jaz nisem videl nikogar, le veliko ljudi, zato sem šel skoz množico, da bi le kmalu prišel v samostan.

„Glej ga no, ali nič ne vidiš?“ — vdari na enkrat mi znan glas na uho; brž se ozrem, tudi pater postoji in pred nama so oče razkriti s klobukom v roki.

„Le pokrite se oče“ — reče pater Generoz — „vaš sin je danes pač velik gospod, pa vsm vendar ni treba še stati odkritemu pred njim. Le z nami idite, danes boste pri nas kosili. Darove lahko ogledata v njegovi sobi.“

To je bil dan za-me in za očeta! Poklicali so jih celó v refektorij, kjer je bilo slovesno kosilo, da se pokažejo. Kosili so pa zunaj v lopi na vrtu, a Krišpin jim je prinesel polič vina. Jaz sem bil, ko so me vsi, hlapci in fratri ogledali, slekel svojo slavnost ter oblekel zopet „kuhenskega muca“, da sem brisal posodo, ktere se je ta dan veliko potrebovalo. Jestu so mi dali tudi boljšega, ali kaj sem maral za jed! Komaj da sem kaj pokusil.

Ravno sem pri svojem delu v kuhinji, kar pride pater guardijan in mi veli, da moram iti v refektorij pokazat se gospodom, kterih je

bilo veliko domačih in z okolice. Brž hočem skočiti gor v sobo, da bi zlezel v črno obleko, ali pater Gotthard pravi:

„Ne, ne! V črni obleki so te že videli, zdaj bi videli radi te še v obleki kuhinskega muca.“

Bil sem bos, golorok z zavihanimi rokavi, tak vendar ne morem pokazati se gospodom v refektoriji, toliko sem se bil že olikal. Ali pater guardijan me prime za roko in me vleče proti oknu, skoz ktero so se jedila dajala s kuhinje v refektorij. Jaz ga debelo gledam in prašam:

„Saj tukaj niso vrata v refektorij!“

„Se ve, da ne, ali misliš, da mora kuhinjski muc priti skoz vrata? Saj gre lahko skoz okno. No alo, skočil!“

S tem me pater guardijan prizdigne na mizo pred oknicem, me potisne noter, zapre za mano in jaz prilezem v refektorij. Grozen smeh, predno se jaz pokonci spravim, je že pater guardijan skozi vrata prišel, prime me za roko, pelje do srede refektorja in reče gospóti:

„Tak-le je zdaj prvi kamniški študent olupljen!“

Mene je zeló sram bosih nog in zavihanih

rokavov, skušam skrivati oboje, ne pogledam nikogar, a smeh je že orjašk po vsem refektorji. Kljujejo me pit, pater guardijan me vleče do prvega prostora, tam ukaže, naj se tako priklonim, kakor zjutraj v šoli, jaz kiknem z glavo in zopet smeh. Potem mi podá pater guardijan kozarec in veli, naj ga izpijem. To storim, čeravno po raznih premolkib, in stečem proti vratam. Te pa mi zopet zastavi pater guardijan rekoč:

„Ne bo nič! Kjer si prišel noter, tam zopet idi ven!“

Kaj mi je ostalo drugega ko pot skozi okno! Moj odhod po tej poti se je vršil s spremljevanjem smeha z vseh grl in ko sem v kuhinji pokazal se, me je sprejel nov smeh mucov, hlapcev in kuharja fratra Davida.

Po vsem tem grem k očetu, ki so bili že vstali od jedi.

„Zdaj bova pa šla“ — me ogovore — „spravi svoje reči vse skup, potem greva zahvalit se patru guardijanu in tvojim učenikom, pa zadeneva vse na rame in greva domu.“

Te besede očetove so bile kakor mrzla voda na razbeljeno železo. Da bi kar tako naglo šel s samostana — s hiše tako mi pri-

vtalnih in mednarodnih" društvih. Tako društvo je tudi ljubljanska „fajerber“ („požarna straža“ nečemo reči, ker cela naprava ni slovenska). Obetali so da društvo je čisto nevtralnno da nima s politiko ničesa opraviti, in na ta način so res tudi precej Slovencev preslepili, da so k društvu pristopili. Pa komanda je vendar zmirom nemška ostala, češ, saj to je vse eno, ali se komandira nemški ali slovenski (s tem „vse eno“ hočejo tudi Kranjčane preslepiti, da bi pri tamošnji požarni brambi vpeljali nemščino); zdaj so pa celó krinko raz obraz vrgli, ter uvedli nemške barve.

Slepiti nas hočejo s tem, da tudi druge požarne brambe nosijo take barve. Mi pa prašamo: „ktere druge? Ali mar hrvaške?“ O ne, le nemške nosijo nemške barve. Te naj jih nosijo, mi pa nismo na Nemškem. Požarne straže so izprva nemške naprave in njihov duh je nemšk, one menda tudi služijo kot sredstvo za nemško propagando, zato temu društvu nikoli nismo prav zaupali. Odkar so vpeljane nemške barve, so se menda tudi takim Slovenceem oči odprle, ki so do zdaj verovali v „nevtralnost“ tega društva. Da se Slovenci, kar jih je pri društvu, uklanjajo nemški komandi, to smo jim še odpustili; ako bodo pa še kape z nemško trobojnico „schwarz-roth-gold“ nosili, tega jim ne bomo odpustili, ampak zapisali jih bomo naravnost med nemškutarje, kajti, kdor ni z nami, je zoper nas!

Ker je pri društvu več Slovencev, ko Nemcev, že zato so nemške barve vsiljene in ne priprave; saj je sam Doberlet slovenskih staršev sin; čemu se on za nemške barve poganja! „Mi nismo Slovenci, mi smo Kranjci“ ta izgovor imajo nemškutarji radi v ustih, pa v tem slučaju jih ta izgovor sam po zobéh bije; kajti kranjske barve niso „schwarz-roth-gold“, ampak „belo-modro-rudeče“, če so tedaj res tako vneti „Kranjci“, zakaj ne nosijo kranjskih barv? Nemške barve pa so pri nas popolnoma neopravičene od leta 1866, ko so nas Prusi iz Nemčije ven vrgli. Od tistega časa nimamo mi z Nemčijo prav nič opraviti, in kdor črnorudeče-zlate barve nosi, kaže s tem, da ni Avstrijanec, ampak Prusijan. Kdor bi ugovarjal: „če Slovenci nosijo slovenske barve, smejo tudi Nemci nositi nemške barve“, ter bi mislil, da se je s tem kaj modro odrezal, njemu moramo povedati, da se jako moti: kajti belo-

modro-rudeče niso samo slovanske, ampak specifično barve kranjske dežele, in deželne barve bo vendar vsak smel nositi! „Schwarz-roth-gold“ pa niso ne deželne, ne državne, ne cesarske barve, ampak barve tuje države, zato so na avstrijskih tleh neka čudna demonstracija in draženje drugih narodov!

„Fajerlešarji“ so s temi barvami narodni stranki boj napovedali, in mi se tega boja ne vstrašimo, mi ga sprejmemo!

Nasha prva skrb bo, da bomo narodne elemente ločili od tega prusomanskega društva, potem pa si lahko osnujemo požarno brambo na narodni podlagi, s slovensko komando in slovensko-kranjskimi barvami, ki so deželne barve, in nam jih nihče prepovedati ne more. Velikonemec Doberlet, iz Trnovega doma, se bo potem lahko prepričal, da je Ljubljana na slovenskih tleh in da za nemške barve „schwarz-roth-gol“ tukaj ni ne simpatij, ne prostora. Alea jacta est!

Z Gorenjskega, 26. oktobra. Kakor hitro se bo železnica skoz Pontebó tudi za ljudi odprla, kar se bo menda 1. novembra zgodilo, dobimo na Rudolfovi železnici drugi vožnji red. Navadna vlaka bota primeroma dovelj ugodno hodila, ter odrinila iz Ljubljane ob 7. uri 5 minut zjutraj in ob 1. popoldne, prišla pa v Ljubljano ob 9. uri 30 m. zjutraj in ob 2. uri 56 m. popoldne. Le mešani vlak je zopet nepripraven, kakor vselej, ker se vedno le ozir jemlje na mesto pri železnici ležeče, nikakor pa na popotnike, ki imajo potem od železniških postaj še 2 ali 3 ure do doma. Mešani vlak bo prišel v Ljubljano ob 8. uri 55 min. zjutraj ter odide iz Lesec ob 6. uri 10 m. in bo odrinil iz Ljubljane ob 6. uri 40 m. zvečer in pride v Lesce okoli 10. uri ponoči. To vse je že prav za Loko, Kranj in Lesce — pa za vse druge občine od postaj 2 ali 3 ure oddaljene ta vožnja nikakor ni pripravna. Če hoče vodstvo Rudolfove železnice s tem vlakom kaj dobička imeti, naj skrbi, da ne bo vozilo prepočasi in potem naj odide iz Ljubljane tako, da bo zadnji čas ob 6. uri zvečer v Lesce, da bo tako tudi drugim, ki imajo od postaje še po 2, 3 ure od doma, bolj o varnem času domu priti, naj bi torej mešanec odrinil ob 1/2 5. uri popoldne že iz Ljubljane. Pa tudi zjutraj naj bi mešanec nikakor poprej ne odrinil iz Lesec kakor ob 7. uri. Pa zjutraj bo zdaj že ložej, ker bo poštni vlak prav pri-

pravno hodil. Da bi se glede mešanca kaj doseglo, bi bilo dobro, da bi dotična srenjska predstojništva pri vodstvu Rudolfove železnice prošnje vložila ter mu to reč razjasnila in upati je, da bi vodstvo prošnje v svoj lastni dobiček valjšalo.

Z Radolice 24. oktobra. Jako čudno se mi dozdeva, da še nihče ni razglasil junškega (?) dela Prešernovega, župana brezniškega. Kar sem torej slišal, priobčujem v slavo nemčurjem. Da je Prešern, po domače Verbanovec, velik nemčur, je bralcem Slovencev že znano, ker on je tisti, ki je bil vjel tista dva glasova Weissenfelzerjev, ktera je bil okrajni glavar radolški odlikal z volitvijo v volilni komite. Brat J. J. reda sv. Frančiška je bil že v misijonih v Afriki, v Hartumu itd. Zadnji čas je bil v Bosni in je zdaj zaradi bolehnosti popotoval v svojo domovino na Laško v Verono. Tako popotovaje ko ptujec previden s potnim pismom in drugimi njemu potrebnimi listi proti Terbižu in Pont-bi, si misli kupiti za par krajcarjev tobaka za nos in jo tako vkrene ne vedoč za Verbanovca v njegovo hišo, ki stoji pri cesti in ima znamenje, da je notri tudi tobak na prodaj. Kakor zdivjan popade mirnega fratra, ki ni hotel ničesar, kakor za par krajcarjev tobaka, ga zmerja in preklinja, in ne samo njega, temuč duhovstvo sploh, tirja njegove liste in ko mu jih frater izroči, raztrga obedienco njegovo, potno in še neko drugo pismo pa si obdrži, ter fratra z grdim iz sobe spravi. Revež, kaj mu je početi! Podla se v Radolico k okrajnemu glavarstvu, kjer dobi pismeni ukaz do Verbanovca, da ima popotniku precej dati njegove liste. Rekel je frater, da je bil med Afabci, zamorci in turki ali kaj takešnega se mu še ni primerilo. K temu jaz nimam drugega pristaviti kakor: to je sad brezvernega liberalizma, ker veren Slovenec kaj takešnega ne more storiti. Ravnokar zvem, da bodo Brezničani zdaj volili novega župana. Bog jih obvari župana takega, kakor je ta!

Domače novice.

V Ljubljani, 25. oktobra.

(Sokolski večer) bo jutri v nedeljo, ne pa, kakor se nam je zadnjič sporočilo, že drevi.

(Svoboda tiska.) Oni teden so bile „Novice“ zasežene zavoljo kratke iz „Edinosti“ vzete notice. „Laibacher Ztg.“ zdaj naznanja,

ljubljen! Vsaj še par dni, da se za odhod pripravim. Te svoje pomisleke razodenem očetu, a reko mi:

„Le pojdiva, saj nimaš nič več opraviti tu. Jesti boš domá že dobil, mati pa tudi komaj čakajo s kašnatim zeljem, ker sem rekel, da prideva. Kar v tvojo sobo idiva, da vse skup spraviva v besago.“

Ves poparjen grem za očetom, kar pride na porti naproti nama pater guardijan in ogovori dobrovoljno očeta:

„No, oče, kako vam je všeč sin? Vi ste lahko ponosni, ker ga v vsem Kamniku ni takega, da bi bil prvi. Kaj pravite?“

„Jaz pravim, da bi bilo najbolje, če greva zdaj domu“ — rekó oče in se hočejo pričeti zahvalovati zá-me.

„Nič, nič“ — ugovarja pater guardijan — „vi lahko greste, fant bo pa še vsaj toliko časa tú, da so porcijunkule ven. Mi ga potrebujemo, dokler ne pridejo novi. Če prej gré, pa ne dobi svoje šparovnice, ki je pri meni. Čez teden dni pridite pó-nj!“

Saj res, šparovnica! Na to sem bil v svoji slavi čisto pozabil. Te ne smem pustiti, ker je

že nekoliko srebrnjakov v nji. Tudi oče to sprevidijo, zato pomašé le nekoliko takih reči v besago, ktere meni za teden dni niso potrebne, pa moje perijohe in gredó, jaz pa ostaneš še obljubljeni čas.

O porcijunkuli je bilo res veliko opraviti zá-me v cerkvi in kuhinji, pa mi je tudi neslo. S tistih dni mi je v spominu ostal gospod moravški dekan, ki je tako krasno in veličastno pel mašo, pa tudi na prižnici govoril tako krepko, da sem si ga jaz zapisal kot uzor duhovna pri slovesnih opravilih. „Tak moraš tudi ti postati“ — mi je velel notranji glas — „če boš kedaj duhoven.“ — To je bilo vse krasno, slovesno, veličastno!

Po porcijunkuli sem se odpravil za odhod. Poiskal sem še vse količkaj priljubljene mi kraje in teh je bilo veliko, ter sem vzel slovo od njih. Tudi v zvonik sem šel celó v slepe line do malega in sem si vse zvonove še ogledal ter prosil jih odpuščenja, če sem katerikrat prehudo gonil jih. Ravno tako sem se poslovil od vseh altarjev in svetnikov ter svetnic v njih, posebno od vélikega, kjer je bil moj patron. Poslovil sem se pa tudi pri vseh

mi znanih osebah mesta in okolice in tukaj mi je padlo marsikaj okroglega v roko še celó z oblubo, da, če pojdem v Ljubljano in se bom pridno učil, naj se le še oglasi.

Ko so čez teden dni prišli oče pó-me, sem bil že ves pripravljen za odhod, le pri patrih, fratrih in hlapcih se nisem bil še poslovil. Pri zadnjih sem svojo dolžnost opravil sam, vsi so mi podali roko, tudi Salomon, in želeli mi vse dobro rekoč, da vse drugo je pozabljeno. K patrom pa sva šla z očetom obá, vsak je imel še kako darilo zá-me, vzlasti pater guardijan, ki je, pomolivši mi mojo šparovnico, rekel:

„Tvoje dvajsetice so mlade imele. Dvanajst si jih dal mi, zdaj jih je pa trideset.“

Pater Generoz in Ferdinand sta pa rekla očetu:

„Le v Ljubljano ga dajte, študiral bo lahko, če bo le hotel.“

Po vsem tem pobaševa pičlo mojo robo in greva. Šla sva počasi, oče so me zmiraj čakali, ker sem se oziral po priljubljenem mi Kamniku nazaj, dokler ga je bilo kaj videti.

reformi civilnega upravnega reda in kazenskega zakonika.

Ako se duhovščini po deželi stanje zboljša, kar je nujno potrebno, bo v revnejših deželah pravo sredstvo proti vedno rastočemu pomanjkanju cerkvenih opravnikov.

Prav zadovoljni slišimo o dobrih razmerah Vašega veličanstva z drugimi državami, in želeli je, da bi mirno zasedanje Novega Bazara, dovršeno po nas vsled berlinske pogodbe, zagotovilo nam mir na jugo-izhodu, in da bi gospodarska zveza z balkanskimi deželami v materialnem oziru nam povrnila nekoliko tistih stroškov, ki se jih pri izvrševanju potrebne okupacije nismo ogniti mogli. Primerna in dobro prevdarjena uprava Bosne in Hercegovine je v tem pomenu važna, in mi bomo dotične predloge skrbno v razgovor vzeli.

Čeravno je naš delokrog zelo razširjen, upamo vendar, da se bo z modro porabo časa in zmernim prikrajšanjem obravnav doseči dalo, da si bodo ustavni zbori slediti mogli, in da bo tudi za zborovanje deželnih zastopov kaj časa ostalo. Deželni zbori so v prvi vrsti poklicani, braniti pravice kraljestev in dežel, zato se jim mora svobodni razvitek in potrebni čas zborovanja dovoliti.

Avstrije zgodovinski poklic je, da je braniteljica vseh pravic svojih dežel in narodov, ki so združeni v nerazdeljivi, enotni zvezi. Za ta poklic bodo vsi narodi radostno sodelovali, in v zvesti ljubezni gledajo na posvečeno osebo Vašega veličanstva, ter vidijo v Vas najvišega branitelja pravice in prave svobode.

Bog obvari, Bog ohrani Vaše veličanstvo!

Kdo spravo avstrijskih narodov zavira?

Z Dunaja, 25. oktobra.

Že 18 dni zboruje državni zbor, ni bilo še nobenega prepira, kterega nekteri ljudje, ki jim je mar le za „hetz“, kakor Dunajčani pravijo, že komaj komaj pričakujejo. V večerajšnji seji se je pač pričela neka obravnava o predlogu poslanca Steudla, ki je zahteval, da naj bi smel k obravnavam vojnega odseka priti vsak državni poslanec, pa desnica se ni spustila v noben razgovor in je predlog podrla s tem, da ni zanj glasovala. Nasprot-

niki si sicer na vso moč prizadevajo, zedinjeno desno stranko razburiti in jo prisiliti k boju in prepiru, pa vse njihovo prizadevanje je bilo zastoj, in zdaj so se vsaj toliko vdali, da pri odsekih, ki se za razne predloge volijo, več ne glasujejo trmasto za svoje kandidate, ampak da tudi oni glasujejo za načelnike, priporočane od desnice, ki ima vedno toliko prizanesljivosti in vljudnosti do manjsine, da načelnikovega namestnika izbere izmed poslancev liberalne stranke.

Prvo borbo mnogi pričakujejo pri adresni obravnavi, ki se bode pričela najbrže v sredo 29. t. m. in bode v treh dneh, t. j. do 31. t. m. menda dovršena. A tudi pri tej obravnavi najbrže ne bo hudih očitaj slišati, če ne bode bojaželjna manjšina siloma vojske pričela. Njena adresa tak boj po vsej sili želi, ker je tako brezozirno sestavljena, in veljavo dosedanjih nemškoliberalnih kolovodij tako povzdiguje, da desnica proti takemu očitaju ne more molčati. Toda ker namen adresne razprave ne bo ta, da bi te širokoustneže zavračali, ampak veljavnim in merodajnim krogom pokazali odkritosrčne želje po spravi, menda tudi pri adresni obravnavi ne bo hudih parlamentarnih bojov. Težnje, ki jih imajo razne dežele visoki vladi razodeti, pridejo še le po adresni obravnavi na vrsto, ko bode ministerstvo do dobrega sestavljeno in se bode iz imenovanja novih ministrov vidilo, smemoli upati, da bodo naše opravičene pritožbe uslišane ali ne. Za zdaj le omenimo, da se bodo poslanci raznih zlasti slovanskih narodov o tem, kar bodo tirjali glede izvršitve §. 19 temeljnih postav, med seboj dogovorili in drug drugega podpirali, da bodo tem laglje dosegli, kar bodo zahtevali. Upamo, da bodo tudi Poljaki ostali moč beseda in se ne dali preslepiti od vstavovercev, ki si na vso moč prizadevajo, da bi Poljake od desnice odcepili. Šaljivi ali bolj prav zabavljivi list. „Bombe“ se tolaži s podobo, ktere namen je Poljake obdelovati in ktera ima napis: „Poljska nije še zgubljena!“ Tudi drugi liberalni listi šuntajo Poljake zoper Čehe in konservativce, in te zoper Poljake, ter so raztrosili v ta namen med drugimi lažmi tudi to, da Poljaki ne bodo glasovali za Fanderlikov nasvet o odpravi časnikarskega koleka, ker se bojé, da bi se vsled tega deželam ne naložil kak nov davek, ki bi

tudi Galicijo zadel. Pa to je zgolj izmišljena reč, in poljski listi objavljajo, da so Poljaki o tej reči samo sklenili pritrditi predlogu Fanderlikovemu, da naj se namreč ta reč izroči posebnemu odseku, ki se bode volil v prihodnji seji. Liberalcem je po zgubljeni odločilni večini v zboru tako žal, da ne vedo kaj početi, in da si izmišljujejo na vse strani, kako da bi zgubljeno oblast zopet nazaj dobili. Pa če Bog dá in sloga slovanska, se jim to za zdaj ne bo posrečilo, in se bode krmilo državno zasukalo tako, da bodo tudi za slovanske narode prišli boljši časi, ktere vsled svoje zvestobe in vdanosti do presvitle cesarske rodbine in vsled potrpežljivosti, s katero so že toliko let prenašali zatiranje nemških liberalcev, resnično tudi zaslužijo.

Politični pregled.

Avstrijske dežele.

V Ljubljani 26. oktobra.

Vsi dunajski listi govore obširno o obeh adresah državnega zbora. Adresi jasno izražate bodoče postopanje strank v državnem zboru. Adresa večine je po „Presinem“ mnenji „temeljitejša“ pisana nego adresa manjšine. Adresa manjšine odbija vsako premembo sedanje ustave in vidi mogočnost sporazumljenja avstrijskih narodov le na temelji sedanje ustave in tako vsaj indirektno odreka pravno pojasnilo českih poslancev pri vstopu v državni zbor, in med drugim piše sledeče: „Poslanska zbornica ne more odobrovati pravnih preprčanj, nasprotujočih sedanjim temeljnim zakonom. Zbornica poslancev ohranjuje že v mnogih prejšnjih zborničnih adresah izraženo mnenje, da med ustavnim pravom in njegovim zanikanjem je vsako sporazumljenje nemogoče.“ Na drugem mestu adrese pa zopet stoji: „Pri vsej zvestobi in samozatajevanji poslancev je hitro in vspešno delovanje državnega zbora le mogoče, če vlada ob pravem času predloži svoje vladne predloge zbornici, in če se bo ogibalo državopravnih preprirov.“ Nadalje se adresa protivi razširjevanju vsake deželne avtonomije, na dotičnem mestu pravi: „Mi spoznamo za našo patrijotično dolžnost, javno in lojalno izreči, da vsaka revizija ustavnih postav na daljno razširjevanje deželne avtonomije se ne strinja z edinstvenim stanjem ustavne državne sisteme.“ Končuje se

naju postrani gledali in večkrat sem slišal kterega glasno reči:

„Zdaj se že stari od mladega uči, kako je človeku lahko živeti brez dela.“

Proti večeru, če je bilo vreme, sem pravil svojim pred hišo Schmidove povesti. Kakor je po kmetih navada, se je pridružilo k tem domačim zabavam večkrat veliko vaščanov, ženskih in moških. Zadnjih razsodba je na zadnje bila večidel ta:

„Če se fant ni družega naučil v Kamniku, ko to, škoda, da je bil tam. To vse skup nič ni. Mar naj bi bil krave pasel.“

Kmet sovraži vsacega, ki ne dela z rokami, to je bilo takrat v naši fari in še posebno zato, ker sem bil jaz borega gostača sin, pa sem se po študiranju odtegnil temu, kar so morali otroci najboljših kmetov, namreč krave pasti.

Počitnice zá-me niso bile počitnice v pravem pomenu besede, tudi za mojega očeta ne. Nekega dne dobim od gospoda kaplana list, na katerem je bilo zapisanih več hiš v Ljubljani, kjer se daje študentom opoldne hrana; gospod kaplan mi je rekel, naj greva z očetom

v Ljubljano prosit je. Vzela sva seboj moje šolsko spričalo pa ubožni list, kterega je gospod župnik razen izkaza o popolni revščini staršev zabelil še z opombo, da jaz nikakor ne bi mogel naprej študirati drugače, ako ne dobim v mestu hrane vsaj za opoldne.

Šla sva z očetom v Ljubljano, poiskala vse na listku zapisane hiše, ali kaj sva opravila? Nič, prav nič! Tu nama je prišla naproti ošabna krščenca, rekoč, da imajo že dosti „študentov na košti“, tam zopet kaka lepo oblečena gospá, kateri je že kmet od daleč smrdel, v tretji hiši niso znali nič slovenski in moja kamniška nemščina se ni nikjer nič obnesla. Nekteri so rekli, da kmetu ni treba študirati, naj orje in krave pase. Konec vsega je bil ta, da nisva nikjer nič dobila in prav žalostna šla oba k „Fagabirtu“ skledico juhe in kos kruha jest.

To je bila žalostna pot z Ljubljane nazaj! „Če ne bo družega, boš moral že iti h kakemu čevljarju v Ljubljano, ker domá te nobeden ne vzame v službo in bi tudi preveč grdo ravnali s teboj.“ Po teh očetovih besedah mi je bilo vse neznano bitko, kakor da bi bil po-

žiral nezrele trnjule. Ne, domá že ne bom pri teh surovih ljudéh, ki bi me še nalašč prav preganjali, raj grem po svetu, kamorkoli. Tako grdi ljudi ni nikjer, kakor pri nas.

Drugo jutro grem ves poparjen k gospodu kaplanu in mu sporočim vse, kar sva v Ljubljani z očetom opravila; tudi povem, kaj so oče na to rekli, in da jaz ne bom domá, rajši poginem drugje. Gospod kaplan se zavzeme, potem pa reče:

„Ne, ne, zdaj pa nalašč ne. Jaz grem sam jutri v Ljubljano, pusti mi tu svoje šolsko spričalo in ubožni list. Potoma nazaj iz Ljubljane se bom že oglašil v vaši hiši in mislim, da bo vse dobro.“

Jaz grem in povem očetu to. Se vé, da smo željno pričakovali družega dne gospoda kaplana in mati so že rekli, da ga ne bo, saj so to že prej vedeli, kar se proti večeru odpró vrata in gospod kaplan vstopi z veselimi naznanilom:

„Hrano imá fant opoldne po raznih hišah ki so tu zapisane, samo stanovanje mu še dobite!“

S tem položi gospod na mizo listek in ko

pa ta od ustavovernih vodij skovana adresa s sledečimi besedami: „Zbornica poslancev bo zvesta ostala državnim temeljnim zakonom in edinstvenemu avstrijskemu državnemu pravu v blagor države in k slavi njenega velespoštovanega cesarskega vladarja.“

Bog obvaruj Avstrijo! Bog ohrani in blagoslovi Vaše veličastvo.

Druge točke te adrese so pa nekaj odgovor na prestolni govor, in obstoje iz praznih ustavoverskih fraz.

Nemški dunajski listi močno upijejo, da je ustava v nevarnosti, če se je tudi ni še nikdo drug pritaknil, ko oni sami, ki vedno zavirajo po vstavi vsem narodom zagotovljeno enakopravnost. Hudo napadajo Hohenwarta in njegovo adresu, če je tudi jako zmerno pisana. Poslanci se pripravljajo na adresno debato, ki bo gotovo jako živahna.

Izredni španski poslanik vojvoda Baylen je snubil 21. t. m. nadvojvodinjo **Marijo Christino** za španskega kralja. Cesar in nadvojvodinja sta v ženitev dovolila. Pa saj je bila stvar že prej za gotovo dogovorjena.

V **Bosni in Hercegovini** je nezadovoljnost med kristjanskim prebivalstvom, ker se agrarno vprašanje tako dolgo ne reši in kristjanom stanje ne zboljša.

Vnanje države.

V kratkem času v **Rusiji** začno zborovati zemski zbori, ki so v rodu našim deželnim zborom: v letošnji sesiji se bodo posebno pečali s šolskimi in zdravstvenimi vprašanji.

Danes (28. t. m.) je sklican **pruski** deželni zbor. Katoliška stranka ima v tem zboru jako ugodni položaj, brez nje nima nobena stranka večine, toraj se boste konservativna in liberalna poganjali za njeno prijateljstvo, pri čem se bo dalo tudi kaj zboljšanja za katoliško cerkev doseči.

Pruski minister, namestnik Bismarkov, Bülov je v Mainu umrl. Bülov je bil drugi zastopnik Nemčije na kongresu v Berlinu. On je drugi ud tega kongresa, ki je že moral umreti, prvi je bil turški paša Mehemed Ali, ki so ga, kakor je znano, bili Arnauti pobili.

16. t. m. je v **Berlinu** zboroval odsek nemškega zveznega sveta. Taka zborovanja so zelo redka, zato svet zanimivajo; v teku devetih let so bila trikrat. Zdaj je bil sejo sklical bavarski ministerski predsednik z namenom, da zvedo sedanje politično stanje. Namestnik nemškega kancelerja grof Stolberg Wernigerode

jim je po tem sedanji politični položaj razlagal, in so bili baje udje odseka z vsem zadovoljni. V tem odseku po nemški državni ustavi Prusija nema nobenega sedeža, temuč Bavarsko, Württemberg in Saksonija, ki imajo pravice še zastopnike dveh družih nemških držav poklicati v posvetovanje, zdaj ste Badensko in Meklenburg-Schwerin odposlali na poziv zastopnike. Obravnave so krajno zaupljive in se celo ne protokolirajo.

Ker **Nemčija** z vso silo pritiska na socialiste in zatira njih liste, in oestro kaznuje urednike, so nemški socialdemokrati sklenili, izdajati nov list „Socialdemokrat“, ki ga bodo v Lipsiji vredovali, izhajal bo pa v Zürichu v Švici; vse mogoče so tudi storili za razširjevanje lista po Nemčiji v slučaju, ko bi bil prepovedan.

Govori se, da se je popolna zveza na boj in odboj med Srbijo in Bolgarijo sklenila, stvar pa še ni verjetna, ker je Bolgarija vazalna država Turčije, toraj brez nje dovoljenja vsaj javno ne sme sklepati podobnih zvez.

Na **Irskem** so velike razprtije med lastniki zemlje in najemniki, ki hočejo, da se najemnina zniža. Prepripi utegnejo postati nevarni angleški vladi, ki to že čuti in na Irskem vojno pomnožuje.

Francoski minister Lepere je mislil odstaviti okolo 20 merov ali županov monarhistične stranke. Komaj so bili izdelani dotični dekreti, že ga obsujejo vsi drugi monarhistični meri s pismi, v katerih izjavljajo svoje politično mnenje in želje, da jih tudi odstavi.

Anglija je mislila polnoletnega sina Jakub Khana postaviti na prestol in ga popolnoma djati pod svoje jerobstvo. Mohamedanski prebivalci Afganistana se pa temu upirajo, ker je protivno koranu kristjansko jerobstvo nad kakim mohamedancem.

Angleški agent v Asamu v Indiji je bil 19. t. mesca od tamošnjega prebivalstva umorjen.

Telegram „Slovenca.“

Dunaj 27. okt.

Gosposka zbornica je sprejela adresu večine s 78 glasovi proti 59. Z večino so glasovali: Kučer in opata Helferstorfer in Karl; z manjšino nadvojvodi Albrecht, Karl Ludovik, Ludvik Viktor pa kardinali in škofje.

Izvirni dopisi.

Z Dunaja, 25. oktobra. Državni zbor je včeraj Depretisu dovolil za 3 tedne odpusta; levičarji so nasproti glasovali, ker še vedno mislijo, da se jim bo posrečilo zadobiti večino, če vsi pridejo v zbornico, ktere prištevajo liberalni stranki.

Vlada je izročila več predlogov, zlasti o colni zvezi z Bosno in Hercegovino, poslanec Heilsberg pa je stavil nasvet, da naj se vravnajo računske in kontrolne gosposke. Dr. Lienbacher je izročil zbornici 4 postavne načrte; dva sta bila že prejšnjemu zboru izročena, pa zavoljo pomanjkanja časa tedaj ne rešena, da naj se namreč državno pravniška opravila pri okrajnih sodnijah izroče županom dotičnih krajev ali mest in njim dovoli svoje nasvete sodnijam tudi pismeno izročevati, in da naj se vravna policijska oblast; dva predloga pa sta nova in sta povzročena po peticiji, ktero je neki Z. po dr. Roserju izročil državnemu zboru in ktere omenjam, ker ste „Politik“ in „D. Ztg.“ o njej že spregovorili, dasi v zbornici še ni bila prebrana. Z. v tej prošnji pripoveduje in s pismi dokazuje, koliko je ta ali uni bankir pri „krah“ v svoj žep vtaknil, in trdi; da so tedaj ljudje zgubili čez 500 milijonov goldinarjev. Tudi Z. je bil za precejšnjo svoto opeharjen, ter se je z dokazi obrnil do deželne sodnije in prosil, naj tožbo prične zoper brezvestne banke. Pa sodnija je njegovo tožbo zavrgla in mu s tem zaprla pot, da bi bil mogel pričeti pravdo. Z. tedaj sodi, da nimamo ali postav, ki bi tožniku dajale pravico se zoper prvo razsodbo obrniti do višje sodnije, ali pa da gosposke teh postav ne izvršujejo, če jih že imamo. Če je gosposka napačna, opozoruje Z. v svoji prošnji na odgovornost ministrov, če pa so postavne pomanjkljive, naj se dopolnejo. Ta peticija, ki bo med judovskimi listi gotovo velik hrup napravila, kadar se bo objavila, je bila vzrok, da je g. Lienbacher zbornici predložil natančnejšo določbo postav o goljufiji in postav, ktera osebnemu ali privatnemu tožniku daje pravico se zoper razsodbo prve sodnije pritožiti pri višji sodnji. Lenz stavi do vlade interpelacijo o kupčijski zvezi s Srbijo in o vravnavanji Donave, Schwab pa o kupčijski avstrijsko-ogerski konferenciji, in o pravicah dolžnikov, ki svojega dolga ne morejo plačati. — Promber je vtemeljeval potem predlog o službeni pragmatiki vradnikov, ki se bode po nasvetu dr. Trojana iz-

se mu vsi hočemo zahvaliti, prijazno odmajé z roko in gre z besedami:

„Jaz sem storil, kar sem obljubil, nič družega. Bog z vami!“

Pri nas je ta novica vzbudila veliko veselje, začeli smo brž sestavljati proračun za moje študiranje v Ljubljani, mati so brž omenili, da enkrat na dan jesti meni ne bo zadosti in da, če tudi mi nosijo kruha z doma, se bom vendar težko učil. Oče so to nekoliko odobraval, pa rekli so, da, če bom opoldne dobrega najedel se — in gospoda je zmiraj dobro — bom zjutraj in zvečer že prestal s kruhom in tem, kar mi bodo mati vsak teden še družega donášali. To „drugo“ so bile suhe hruške in jabelčni krlji, družega tako ni bilo v našem hramu pozimi. To bi toraj že bilo „pokrito“, da rabim parlamentaren izraz, drugače je z obleko.

„Fanta bo zeblo“ — so rekli mati — „bom moral pozimi imeti kaj pod srajco ali pa nad njo. Tudi v čevljih bo kaj treba, slama sama ne bo zadosti, pa je v Ljubljani še dobil ne

bo. Potlej mora pa imeti več srajc in gat, za to je treba platna, pa ga nimamo. Bom šla k Mici, ta ga bo že imela, M.cka (sestrična moja) bo pa naredila srajce in gate.“

„No, no, da ima le hrano opoldne, drugo bomo že dobili“ — pritrdijo oče — „čevlje mu bom že jaz delal in če se bo dobro učil, bo že še kaj dobil kje. Saj imajo dobre študente povsod radi. Samo za začetek imamo premalo denarja še. Najmanj 30 goldinarjev moramo imeti. Dvajset jih je v srebru, ti so fantovi, zdaj velja še pridobiti jih deset.“

„No — reko mati — „pet srebrnih dvajset imam jaz, od takrat, ko sva se vzela. Dozdaj sem jih hranila, pa če je sila, naj gredó.“

„To ni dosti“ — se oglasi oče — „moramo več zaslužiti. Zdaj je še čas. Jaz mislim, da gremo vsi štirje gobe brat, ti z Lorencem po domačih gozdih, jaz in Jaka pa gori po gorenjskih. Tako vsi skup zaslužimo lahko po en goldinar na dan. Vsak drugi dan jih bom

nesel jaz v Ljubljano, vi trije jih bote pa naprej brali.“

In to je obveljalo. Mati in brat sta brala gobe po domačih gozdih, jaz pa sem hodil z očetom više v brniške gozde, do katerih je bilo po dve uri hodá. Večkrat sva bila mokra od dežja ali solnca, pa prinesla sva vselej domú polna koša, posebno oče, ki so meni bolj prizanašali s težo. Razen nas je bilo polno še drugih gobarjev in veljalo je načelo: „kdor prej pride, prej melje.“ Zato je bila nevoščljivost velika in marsikako bitko besedo so morali slišati oče, češ: „da beró gobe za svojega fanta le za to, da mu ne bo treba delati.“

Ta „obrtinja“ je vkljub obilni konkurenci vendar nesla, oče so prinesli vsak drugi dan z Ljubljane 2 goldinarja ali še več, nam trem pa še „štruco“ (belega kruha), razen tega smo mi domá iz starejih gob imeli vsak dan po dvakrat gobnato kašo. Kaj je gobnata kaša, ve le tisti, kdor jo je že pokusil. Jaz jo še zdaj na vso moč obračtam.

ročil posebnemu odseku, **Steu del** pa predlog da bi smeli k obravnavam vojnega odseka vsi poslanci hoditi. Ta predlog je tudi Kronawetter podpiral, vendar je ostal pri glasovanji v manjšini. — Predlog Fanderlikov, da naj se odpravi kolek pri časnikih, se izroči odseku 15 udov, v kterega bodo iz kluba Hohenwartovega voljeni poslanci Klun, Vojnovič in Karlon. — Na interpelacijo Poljakov potem odgovori vojni minister Horst, da se bodo do konca meseca novembra vsi rezervisti vrnili iz Bosne, minister poljedelstva pa odgovori na interpelacijo Čehov o premembi deželne kulture sveta, da je vladi na tej premembi silno veliko ležeče, in se je ministerstvo že zdavnaj obrnilo do deželne vlade česke in do deželne odbora, kateri pa še dozdej ni dal nobenega odgovora. Minister obljubi, da hoče reč pospešiti in deželni odbor še enkrat podregati. — Pri volitvi železniškega odbora so bili potem z večino 13 glasov izvoljeni vsi kandidati avtonomistov, namreč konservativci: Monti, Styrzza, Graf, Gödel, Obreza, Javorski, Horodyski, Hoppen, Kozlovski, Rieger, Šrom, Deym, Thun, Neubauer, Thurnher, Fröschel, Dubsky, Csykovski, Nik. Volovski, Oborski, Roth in Tilser, pa liberalci: Teuschl, Wildauer, Fürth, Weeber, Tomašček, Kielmansegg, Schwab, Herbst, Gross, Edlbacher, Reschauer, Peez, Budig, Falke. —

V odsek za Kerkonoškimi prebivalcem podarjeno podporo pa so bili izvoljeni avtonomisti: Jan. Giovanelli, Oberndorfer, Konopka, Chelmecki, Pfeill, Jansa, Krzystofowicz, Jožef grajščak Müller in Gudenau, pa liberalci Consolati, Taufferer, Zedtwitz, Claudi, Meissler, Stibitz. — Prihodnja seja bo v torek 28. t. m.

Iz Bistrice, vrhniškega okraja. Sijajni bil je pogreb za pokojno Ano Verbič-evo, rojeno Rus iz Bistre v Borovnici 19. t. m. ob treh popoldne. Ko so vrli pevci končali žalno pesem pred žalujočo hišo, pomikal se je voz g. Doberlet-a II. reda, in pred vozom njegovi pešci, križ noseči v najlepšem redu; za njim je sledilo čez trideset kočij, v kterih so sedeli različni stanovi: gospodje, gospe in gospičice z Vrhniške, iz Bistre, Borovnice, Logatca, Ljubljane in iz drugih krajev.

Lepo je bilo videti vozove, kakó so se tožno pomikali iz Bistre proti Borovnici; ob cestah bilo je polno radovednih ljudi, posebno otrok, ki še nikedar niso videli kaj takega. In si bodo gotovo ta pogreb v spominu ohranili. Prišedši v Borovnico, razpregli so pogrebci konje, ter šli v krdelih na oni kraj, kamor so truplo pokojne shranili. Ko so pevci nagrobno: „Blagor mu, kateri v Gospodu zaspi itd.“ zapeli, bilo je tiho na pokopališču kakor v grobu. Bralo se je sploh pogrebem na obrazi, da ne žalujejo po osebi, katero je pred njihovimi očmi lopata zasula, ampak da jim jo minljivost sveta in zemske sreče stopila pred oči, in komu bi to ne pretresnilo srca? Lepo so zapeli borovniški pevci, s pripomočjo g. Valente in še nekoga drugega gospoda iz Ljubljane, kakor tudi g. učitelja iz Preserja; genljiv je bil tudi tenor g. Lenarčič-a z Vrhniške.

Z besedo: slovesen je bil to pogreb, ki je marsikteremu bogatini pretresnil srca, ter mu šepnil na uho: „Memento mori!“

S Celovca, 22. okt. Slovanska čitalnica v Celovcu je imela 16. t. m. občni zbor, pri katerem so bili izvoljeni v odbor gospodje: dr. J. Sket, predsednik, J. Ferjantič, podpredsednik, odborniki: T. Bartelj, T. Schrey, Fr. Ozbič. Dasiravno je tu mnogo Slovencev, vendar žalostno je videti tu neko suhoparnost celó zavednih narodnjakov, ki se odtegujejo temu

društvu, ki je edino slovensko v vsi pozabljeni Koroški. Želeti je tedaj, da ne samo celovski Slovenci, ampak tudi še drugi po Koroškem bi pristopili temu društvu, da bi se lože postavili na noge ter pokazali nasprotnikom, da tudi Slovenci še žive na Koroškem.

Domače novice.

V Ljubljani, 28. oktobra.

(Našega polka *Khunovega*) še ne bo tako naglo sem, kakor se je s konca mislilo. Priprave za sprejem pa se delajo, dotični odbor meščanov ima že svoje posvetovanje. Te dni pa prihajajo z Bosne rezervisti tega polka, katerih je okoli 400 mož. Majhno število jih bo ostalo še v službi, ker jih potrebujejo za stražo po krajih, kjer je živinska kuga, vsi drugi pa gredo kar vsak na svoj dom.

(*Sokolski večer*) v nedeljo v prostorih čitalnične restavracije je bil zeló živahen, ljudi toliko, da ni bilo dobiti nobenega prostora več. To jasno kaže, kako priljubljene so narodne veselice v čitalnici Ljubljancanom. Program se je vršil ob občni pohvali, v moškem zboru se je pokazal posebno gosp. Pucihar s svojim krepkim baritonom. Največ pripoznanja je dobil pa gosp. Kajzelj s komičnim prizorom, „Povsod smola“ in to s prozo, kakor tudi z osoljenimi, času in razmeram primernimi kupleti. Tudi „loterija“ je bila jako kratkočasna točka. Slednjič si štejemo v dolžnost, konstatirati resnico, da je bila gostilničarjeva klet kakor kuhinja, pa tudi postrežba vse hvale vredna.

(*Telegrafsko vodstvo*) naznanja, da se je na Vrhniški s pošto zvezana brzajavna postaja z omejeno dnevno službo danes odprla.

(*Obrstl. Knobloch*) od našega polka, rojen Ljubljancan, postal je polkovnik (obrst), pa ostane vendar še na svojem dosedanem mestu. Novemberski advancement je zeló obširen, v našem polku pa zadeva le nižje častnike in šarže.

Tržne cene v Ljubljani.

Pšenica hektoliter 10 gld. 40 kr.; — rež 6 gld. 18 kr.; — ječmen 4 gld. 55 kr.; — oves 2 gld. 93 kr.; — ajda 5 gld. 20 kr.; — prosa 4 gld. 59 kr.; — koruza 6 gld. 30 kr.; — krompir 100 kilogramov 2 gld. 76 kr.; — fižol hektoliter 9 gld. — kr.; — masla kilogram 82 kr.; — mast 72 kr.; — špeh frišen 56 kr.; špeh povojen 60 kr.; jajce po 2½ kr. mleka liter 8 kr.; — govedine kilogram 58 kr.; — teletnine 52 kr.; — svinjsko meso 50 kr. — Sena 100 kilogramov 1 gld. 51 kr.

Zahvala.

Za blaženo sočutje med boleznijo in pri smrti moje nepozabljive soproge

Ane Verbič-eve, rojene Rus,

za mnogobrojno vdeležitev pogreba, za genljivo petje borovniških pevcev, gosp. Valente in g. Lenarčič-a z Vrhniške pred žalujočo hišo in na pokopališču, za častno in odlikovalno poslavljenje od častitih pospodov in dam z Vrhniške, Bistre, Borovnice, Logatca, Ljubljane in iz drugih krajev, posebno za blagodušno dobroto častite gosp. Galé tove rodbine, izrekam vsem omenjenim, kakor tudi vsem znanem, prijateljem, žlahti pokojne Ane najtoplejšo in najsrčnejšo zahvalo žalujoči soprogi

Josip Verbič.

Telegrafske denarne cene 27. oktobra.

Papirna renta 68.25 — Srebrna renta 69.70 — Zlata renta 81. — 1860letno državno posojilo 127 — Bankine akeije 833 — Kreditne akeije 267.20 — London 116.75 — — Ces. kr. cekini 5.59. — 20-frankov 9.33.

Denarstvene cene 27. oktobra.

Državni fond.	Denar.	Blago.
5% avstrijska papirna renta	68.25	68.35
5% renta v srebru	69.70	69.85
4% renta v zlatu (davka prosta)	81.—	81.15
Srečke (lozi) 1854. l.	120.—	120.50
„ „ 1860. l. cel.	127.80	128.—
„ „ 1860. l. petinke	129.75	130.—
Premijski listi 1864. l.	157.75	158.25
Zemljiščine odveznice.		
Štajarske po 5%	99.75	100.50
Kranjske, koroške in primorske po 5%	96.50	97.50
Ogerske po 5%	91.—	92.—
Hrvaške in slavonske po 5%	91.—	92.—
Sedmograške po 5%	87.25	87.50
Deelnice (akeije).		
Nacionalne banke	817.—	838.—
Unionske banke	93.60	94.—
Kreditne akeije	267.25	267.50
Nižovstr. eskomptne družbe	805.—	815.—
Anglo-avstr. banke	135.—	135.20
Srečke (lozi).		
Kreditne po 100 gld. a. v.	168.—	165.50
Tržaške „ 100 „ k. d.	119.—	120.—
„ „ 50 „ „ v.	61.—	63.—
Budenske „ 40 gld. a. v.	39.50	40.—
Salmove „ 40 „ „ „	48.50	49.—
Palffy-jeve „ 40 „ „ „	36.50	36.75
Clary-jeve „ 40 „ „ „	37.50	38.—
St. Genois „ 40 „ „ „	41.75	42.—
Windischgrätz-ove „ 20 „ „ „	34.—	38.—
Waldstein-ove „ 40 „ „ „	30.50	31.—
Srebro in zlato.		
Ces. cekini	5.59	5.60
Napoleonsd'or	9.32	9.33

Einladung zur Pränumeration

auf die

Linzer theol.-praktische Quartalschrift

Jahrgang XXXIII — 1880.

Von dieser Zeitschrift, welche durch ihre praktische Richtung ein instruktives Organ für die hochwürdigen Herren Seelsorger ist, erscheint jedes Vierteljahr ein Heft von 11 Druckbogen in Oktav mit schöner Ausstattung. In vielen Diöcesen Oesterreich-Ungarns, in Deutschland und der Schweiz erfreut sie sich einer sehr namhaften Verbreitung und die meisten hochwürdigsten Ordinarie haben sich bestimmt gefunden, sie in der anerkanntesten Weise zu empfehlen. Hervorragende Kräfte, unter denen nicht wenig einen bedeutenden Ruf in der literarischen Welt genießen, unterstützen sie durch ihre Mitwirkung.

Ständige Rubriken der Zeitschrift sind: 1. Theologische praktische Aufsätze, wozu auch die Besprechung kirchlicher und sozialer Zeitfragen zählt. 2. Pastoralfragen und Fälle, deren jedes Heft eine reichliche Fülle mit gründlicher Ausführung enthält. 3. Neueste Entscheidung des hl. Stuhles. 4. Recensionen neuerer literarischer Produkte. 5. Zeitläufte, welche eine vollständige Rundschau über die kirchliche Bewegung geben. 6. Miscellanea, welche wichtige Nachrichten und amtliche Erlasse, die das kirchliche Gebiet betreffen, mittheilen.

Man pränumeriert am einfachsten mit Postanweisung unter der Adresse:

„An die Redaktion der Quartalschrift in Linz,“

Harrachstrasse Nr 9.

Auch alle Postämter des Auslandes und alle Buchhandlungen nehmen Bestellungen an. Der Preis für den Jahrgang ist mit direkter Zusendung durch die Post von Seite der Redaktion an den Herrn Abnehmer 3 fl. 50 kr. ö. W.

Auch im Wege des Buchhandels kostet die Zeitschrift 3 fl. 50 kr.

Ergebenst

(1) die Redaktion.

J. Blaznikovi nasledniki v Ljubljani.